ሓዳስ ኤርትራ

መበል 33 ዓመት ቁ.165 | ሰንበት 10 መጋቢት 2024 | ገጻት 8 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2 ኣውሮጳ ክርቢት ዓለምዊ ኩናት

ገጽ 3 ካብ ፍሉይነት ዴንማርክ

ገጽ 4 ካብ ሓቅታት ውቅያኖሳት ዓለምና

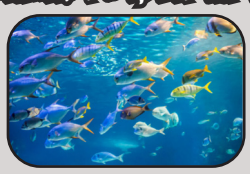

ገጽ 5 ሰርዓት-ትሕዝ መሬት

ገጽ 7 ኣድያም ሻውዓይ ደረጃ ሕዝ

ኤርትራውያን ኣብ ወጻኢ፡ ዝተፈላለየ ንጥፈታት ኣሰላሲሎም

ኤርትራውያን ነበርቲ ኢጣልያ፡ ጀርመንን ሕብረት ኢማራት ዓረብ ኣብ ንጥፈታት መሳርያምን ጉዳይ ሃገሮምን ዘከየምዃ፡

ኣምባሳደር ኤርትራ ኣብ ኢጣልያ ኣቶ ፍስሃጺዮን ጴጥሮስ ንኤርትራውያን ነበርቲ ሮማን ሚላኖን፣ ሓላፊ ህዝቦን ኮማውን ጉዳያት ኣብ ኢጣልያ ኣቶ ግርማይ ሃብተሚካኤል ደማ ንነበርቲ ኣብዚ ፈረንሳዊ ኣብ ገዛብርዎ ሶሚናራት፡ ህዝቢን መንግስትን ኤርትራ ሰላምን ኣውሒስም ልምዓታውን ህንጸውን ንጥፈታቶም ንምድጋፍ ኣብ ሓይል ስራሕ ከምዝጋበሉ ኣረዳእምዩ፡

ኣብ ወጻኢ ዝሰበር ኤርትራዊ - ብክምህርቲ ሞያን ቁጠባን ክሳብ ከምዘጉብኡ ብምዝሰክዋር ኤርትራዊ ክብርታትን ሃገራዊ ንቕሓትን ናብ ዝቐጸሉ ወለዶታት ምስጋጋር ቡቲ ሓደ፣ ምሕያል ውሳኔታት ደማ ቡቲ ኻልኦ ዝምጠኣ ኣትክሮ ክወሃብ መድረኻዊ ተልእኮ ምኻኑ ኣጋህዲኑ፡

ጨንፈር ህግደፍ ኣብ ጀርመን - ንጥፈታቱ ንምክምንም ኣብ ከተማ ፍራንክፈርት ኣብ ዝበሮ ኣኼባ ድማ ፈጻሚ ጉዳያት ኤምባሲ ኤርትራ ኣብ ታ ሃገር ኣቶ የወሃንስ ወልዳ፡ መድረኻዊ ብድህታት ንምምዝጋብ ንዘፍጠሩ ዕድላት ንምምዝጋዘን ብውሑስ ክሳራሕ ተሳቢዖ፡

ቡቲ ኢጋጣሞ፡ ጠቕላሊ ቁንጽል ኣብ ፍራንክፈርት ኣቶ ክብረኣብ ተኸሰተ - "ምሕያል መኸተ፡ ምድልዳል ስጥመት መሳርያ"፣ ሓላፊ ህዝቦን ኮማውን ጉዳያት ኣቶ ካሕሳይ ተወልደ ድማ - "ሓፈሻዊ መጻኢ መደባት" ኣብ ዝብሉ ኣርእስታታት ኣስተምህሮታት ሂቦም፡

ብቸልእ ወገኑ ኣብነት ጨንፈር ሞግደኡ ኣብ ኣቡዳቢን ከበበአን ሶሚን ኢማራትን ንጃ መጋቢት ኣህጉራዊ መዳልቲ ደቂ ኣንስትዮ - ኣብ ከተማ ኣልዓይን ብክብ ዝበለ መዳርግ ጸግቢሎኦ፡፡

ኣደ መንበር ሞግደኡ ኣብ ኣቡዳቢ ወ/ሮ ሶዲዳ መሓመድጣሃ ከኡ ብምኽንያት እቲ ዕለት ዝተዳለወ ቃል ሞግደኡ ኣቦሚዓ፡፡

ደቡብ - ኣብ ተበጻሕነት ኣገልግሎት ትምህርቲ ገስጋስ ተመዝጊቡ

ጨንፈር ሚኒስትሪ ትምህርቲ ዞባ ደቡብ ኣብ ተበጻሕነት ትምህርቲ ተመዝጊቡ ዘሎ ዓወት፡ ኣብ ምርግጋጽ ብቕዓትን ጽሪትን ትምህርቲ ንምድጋሙ ብዘለዎ ከምዝሰርሕ ብ4ን 5ን መጋቢት ኣብ መንደሪራ ኣብ ዝበሮ ንምጋም ገለጹ፡፡

ኣቦ'ቲ ካብ 12 ንኡስ ዞባታት ዝመጹ ርእሰመምህራን ሱፐርቫይዘራትን ኣብ ምሕደራ ትምህርቲ ዝሰጥፉን 450 ሰባት ዝተሳተፍዎ ሶሚስትራዊ ንምጋም ሓሊፈ'ቲ ጨንፈር መምህር ህብትብቢ ኪዳኑ ኣብ ቀዳማይ ፍርቂ ዓመት 2023/2024 ኣብ 621 ትካላት ትምህርቲ 236,310 ተመዚሮ ከምኣተመዝገበ፣ መጠን ምሕሳፍ ደማ ካብ 1ይ ክሳብ 12 ክፍሊ ብምኽኻይ ንምጋም 88.4 ሚእታዊት ከምዝሰበረ ሓቢሩ፡፡

ኣብ መሳርሕ ምምሃርን ምስትምሃርን ዝሰበረ ጸገማት፡ ብልጫታትን ብድህታትን ብዝርዝር ድሕሪ ምቕራብ ድማ ድርኺት፡ ሞያዊ ፍቕርን ዓቕምን መምህራን ንምድጋፍን ተወዳደርቲ ተመዚሮ ንምፍራይን ብኣተኩሮ ክሰራሕሉ ምኻኑ ገሊጹ፡፡

ዋና ዳይረክተር ክፍሊ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ኣቶ ቃልኣብ ተስፋስላሰ ብወኑ፡ ትምህርቲ ብዓለማውን ዘጊታውን ኩነታት ስለዘጸለሙ፡ መምህራን ቡዕመድረኹ ንዝቐነሱ ንኢደህቦ ተመዚሮ ዝዋምዝዙ ብድህታት ንምዋጣም ብምጽናዕቲ ዝዘነበረ ቅልጠፍ ሓገዝ ክህቡን ምሽታዊ ትምህርቲ ንምዕባይ ክሰርሑሉ ምኻኑ ገሊጹ፡፡

ተሳተፍቲ፡ ቡዚሕበኣኡ ፍታሕ ዘድልዮም ሕጽረታትን ብድህታትን ድሕሪ ምቕራቦ ንምቅላሉ ተዋፂኦ ክወሰድ ተሓቢዮም፡፡

ወከል ሚኒስትሪ ትምህርቲ ኣቶ ጴጥሮስ ሃይለማርያም ድማ፡ ዚንጥሙ ብድህታትን ሕጽረታትን ብምልላይ ፍታሕ ንምንዳይ፡ ሚኒስትሪ ትምህርቲ ሰፊሕ መጽናዕቲ ከካይድ ምጽንሑ ብምሕብር፡ ፍታሕ ከምጽእ ትጽበት ከምዘለዎ ኣረዳኢ፡፡

ኮርናዕ ተመሃሮ

ሱራፌል ተስፋብሩኽ

ኤውሮጳ ክርቢት ዓለምዊ ኩናት

ኣብ ዝሓለፈ ቀዳማይ ክፋል፡ ንቀዳማይ ኩናት ዓለም ብሓጺሩ ኣቕሪብና ኔርና። ሰላሳን ክልተን ሃገራት (ዝበዝሓ ሃገራት ኤውሮጳ) ዝተሸመማሉ ቀዳማይ ኩናት ዓለም፡ ካብ 1914 ክሳዕ 1918 ዝተኻየደ ምኂኑ፣ ኣብዚ ኣርባዕተ ዓመታት ዝወሰደ ዓውዲ ውግኣት፡ ዓሰርተ ሚልዮን ከም ዝሃለቑን ብዙሓት ዓለም መወዳእታ ኩናት ዝረኣየትሉ ኣጋጣሚ ክኸውን ዝተመነዩሉ ምንባሩን ርኢና ነይርና። እቲ ንኤውሮጳ ብፍላይ ዘይተኣደነ ዕንወት ዘኸተለ ቀደማይ ኩናት ዓለም፡ ክልተ ዕቑድ ከይጸንሐ'ዩ ካልኣይ ኩናት ዓለም ወሊዑ። ሕጂ'ውን ኤውሮጳ ክርቢት ናይቲ ዓቢ ኩናት ኩነት።

ካልኣይ ኩናት ዓለም

ጀርመን ካብ ዝሓለፈ ኩናት ዘይወጽኣላ ሕንሕነ ነበራ። ጃፓን ጀርመን ክትሰዓር ኢዳ ሓዊሳ ክነሳ፡ ኣብ ኤሲያ ግዝኣታ ንኸይተሰፍሕ፡ ብርጣንያን ኣሜሪካን ይኽልክላኣ ነበራ። እቲ ድሕሪ እቲ ዓቢ ውግእ ዝነበረ ሰላም፡ "ናይ ቀጠፅ ሰላም" እዩ ዝነበረ። ስርዓት ናዚ ብ1933 ኣብ ስልጣን ምስ ሓኹረ ሰራዊት ጀርመን ቀልጢፉ ክህነጽ ኣብ ዝጀመረሉ፡ ሃገራት ኤውሮጳ ድምጸን ኣየስመዓን። ጃፓን፡ ንቻይናን ካልኦት ከባቢታት ኤሲያን ጉቢጣ ግዝኣታ ከተሰፍሕ እንከላ ኣይተቓወማኣን። ጃፓን ምስ ጀርመንን ኢጣልያን "the Axis" ዝተሰምየ ሰምምዕ ገይረን ነበራ። ኣብ መወዳእታ 1930ታት ጀርመን ንኣውስትሪያን ቸኮዝላቪያን ኣብ ግዝኣታ ጸንበረተን። ኣብ ባሕቲ መስከረም 1939፡ ናይ ጀርመን መራሒ ዝነበረ ሂትለር፡ ንፖላንድ ወረራ። እዚ ወራር ካልኣይ ኩናት ዓለም ንኽለዓል ምኽንያት ድማ ኮነ።

ሰራዊት ጀርመን ታንክታት፡ መዳፍዕን ነፈርትን ኣኸቲሉ ብቕልጡፍ ንፖላንድ ወረሩ ኣየብቀዐን፣ ንዴንማርክ፡ ኖርወይ፡ ቤልጅም፡ ሆላንድን ፈረንሳን በብሓደ ተቖጻጸረን። ጀርመን ዳርጋ ንመላእ ኤውሮጳ ተቖጻጸረት። ብርጣንያ ናጻ ነበረት። ብ22 ሰነ 1941 ሰራዊት ጀርመን ንሕብረት-ሶቭየት ኣጥቂዑ ሞስኮ ንኽሕዛ ዕስራ ኪሎ ሜተር ተረፎ።

ጃፓን ኣብ ኤሲያ ዝነበራ ግዝኣት ከተሰፋሕፍሕ እንከላ፡ ኣሜሪካ ንጃፓን ትሸጦ ዝነበረት ዘይትን ሓጺንን ደዉ ኣብ ዘበለትሉ፡ መራሕቲ ጃፓን ኣብ ደቡባዊ ምብራቕ ዝርከብ ዘይቲ ዝርከበሉ ከባቢ ክቁጻጸሩ መደቡ። እዚ መደብ ብዘይ ወዓል ሕደር ንኣሜሪካ ንኹናት ዝጽውዕ ነበረ። ብ7 ታሕሳስ 1941 ጃፓናውያን ኣብ ሃዋይ ዝነበረ መደበር ኣሜሪካውያን ደብደቡ፣ ኣሜሪካ ኸኣ ኣንጻር "the Axis" ዝዓጠቓ ልፍንቲ ሃገራት ወገነት። ኣብቲ ኩናት ከኣ ኢዳ ሓወሰት። ዝበዝሐ ክፋል ሰሜን ኣፍሪቃ ዝተቖጻጸራ ጀርመንን ኢጣልያን ኣብ ግንቦት 1943 ተሰዒረን ወጽኣ።

ጀርመንን ወገናን ኣብ ኣፍሪቃ ክሰዓሩ እንከለዉ፡ ኣብ ሕብረት-ሶቭየት ዝነበራ ገስጋስ ሶቭየታውያን ደው ኣበልዎ። ብተወሳኺ ብ6 ሰነ 1944 ልፍንቲ ሃገራት (ብርጣንያ፡ ኣሜሪካ) ካልእ ድልዱል ዓውዲ-ውግእ ኣብ ሰሜን ፈረንሳ ኣወዲደን ብምንባረን ሰራዊት ጀርመን ክመቓቐል ግድን ነበረ። ሓይሊ ጀርመን ብኽልቲኡ ወገን እናተደፍአ ብ7 ግንቦት 1945 ጠቕሊሉ ተሳዕረ። ኣሜሪካ ኣብ ፓስፊክ ዝነበራ ኩናት ብኣሰቃቒ ኮነታት ዛዚማቶ። ዋላ'ኳ እተን ኣቕዲመን ብጃፓን ዝተታሕዛ ደሴታት እንተ መለሰተን ንምልእቲ ጃፓን ክተቁጻጸራ ሓለነት። ብ6 ጥቅምቲ 1945 ኣብ ከተማ ሆረሺማ ንፈለማ ግዜ ኣቶሚካዊ ቦምባ ደርበየት። ሰለስተ መዓልታት ጸኒሓ ኣብ ከተማ ናጋሳኪ ደጊማ ደብደበት። ጃፓን ብ14 ጥቅምቲ ኢዳ ክትህብ ተገደደት። እዚ ኣቶሚካዊ ቦምባ ሽዑ ዘዕነዎን ዘህለቕን ገዲፍካ፡ ኣብታ ሃገር ክሳዕ ሕጂ ጽልዋኡ ኣይገደፈን ዘሎ።

ብ1945 ካልኣይ ኩናት ዓለም ብዘስካሕክሕ መቕዘፍቲ ክዛዘም እንከሎ፡ ከባቢ 55 ሚልዮን ሰብ ሃሊቕ፣ ካብዚ እቲ ልዕሊ ፍርቂ ሰለማዊ ሰብ ምኂኑ'ዩ። ኣብ ሃገራት ኤውሮጳን ኤሲያን ሰፍ ዘይብል ዕንወት ወሪዱ። ካብዚ ካልኣይ ኩናት ዓለም ኣቕደሚን ሓያላን ዝነበራ ጀርመን፡ ጃፓን፡ ፈረንሳን ብርጣንያን ወዲቕን፣ ዝለዓለ ኢድ ናብ ኣሜሪካን ሕብረት-ሶቭየትን ተለዊጡ። እዚ መድረኽ'ዚ ኸኣ ናብ መድረኽ ዝሑል ኩናት ዝተሰጋገረሉ መድረኽ ኮነ።

ዝሑል ኩናት

ዝሑል ኩናት ድሕሪ ካልኣይ ኩናት ዓለም ምዝዛሙ ቀልጢፉ እዩ ጀሚሩ። ዝሑል ኩናት ኣብ መንጎ ኣሜሪካን ሕብረት-ሶቭየትን ካብ 1940ታት ክሳብ 1980ታት ዝተኻየደ እዩ። ዝሑል ኩናት ዝተሰምየሉ፡ እዘን ክልተ ሃገራት ብዘይ ናይ ብረት (ቶኸሲ) ውግእ የካይዳ ብምንባረን እዩ።

እዘን ክልተ ሃገራት ብሓደ ተማሓዝየን ብምብራቕን ምዕራብን ንጀርመን እግሪ እግሪ እንጥቀዓ እንከለዋ፡ ሕብረት-ሶቭየት ናጻ ዘውጽኣተን ኣብ ምብራቕ ኢኮሮጳ ዝርከባ ሃገራት ናብ ሕብረታ ትጽንብረን ነበረት። ቡልጋርያ፡ ቸኮዝላቫኪያ፡ ሃንጋሪ፡ ፖላንድን ሩማንያን ኣብ ሕብረት-ሶቭየት ክጥርነፉ እንከለዋ፡ እተን ኣብ ምዕራብ ኤውሮጳ ዝነበራ ግን ባዕለን ክምረሓ ዕድል ረኸባ። ምብራቕን ምዕራብን ኤውሮጳ ኣዝየን ተፈላለያ። ጀርመን ኣብ ክልተ ተኸፈላ፡ ካብ ምብራቕ ጀርመን ናብ ምዕራብ ክትሰግር ዘይከኣል ኮነ።

ዝሑል ኩናት ኣብ ክልተ ዝተፈላለየ ፖለቲካውን ቀጠባውን መስመር እዘን ክልተ ሃገራት ብዝተፈጥረ ምጽራር ዝጀመረ እዩ። እቲ ናይቲ ሓደ ኣገባብ ናብቲ ሓደ ከይልሕም፣ እቲ ሓደ'ውን ብኣንጻሩ ከይሰጋገር ኣዝዩ ይፍራህ ነበረ። ንኤውሮጳ እዚ ክልተ በበይኑ ክልተ ኣረኣእያታት ኣብ ክልተ ገሚዑ ሒዝዋ ነበረ።

ኣብዚ ዝሑል ኩናት ከም ዝነበረሉ ዝንገረሉ ኣርባዓ ዓመታት፡ ክልቲኣን ወገናት ዝተፈላለየ ኣጽዋር ኣብ ምፍራይን ምውድዳርን ተሸሚመን። ኣቶሚካዊ ቦምባን ሃይድሮጅን ቦምባን ክወንና እንከለዋ፡ ንሓድሕደን ይሰላለያ ነበራ።

እዚ ኣብ ክልተ ሃገራት ዝነበረ ዝሑል ኩናት ናብ ዓለም ተላብዐ። ሕብረት-ሶቭየት ምስ ቅኒታ ትሰማማዕ ኣብ ኤሲያ ረኸበት - ቻይና። ካብ 1950 ክሳዕ 1953 ኣብ ዝነበረ ውግእ ኮርያ፡ ክልቲኣን ወገናት ኢደን ሓወሳ። ኤመሪካ መርበባት ሕብረት-ሶቭየት ኣብ ኤሲያ ከይልሕም ንምክልኻል፡ ቻይናን ሕብረት-ሶቭየትን ከኣ ብኣንጻሩ። እዘን ሎሚ ተፈላልየን ዝበዝሐ እዋን ሸፈና ማዕከናት ዜና ዝወሃበን ደቡብን ሰሜንን ኮርያ እቲ ኩናት ብ1953 ደዉ ካብ ዝብል ኣትሒዝን ምስ ተፈላለያ እየን። ኣሜሪካ ኣዝዩ ከቢድ ክሳራ ከም ዝተሰከመት ዝንገረሉ ካብ 1959 ክሳዕ 1975 ዝተኻየደ ውግእ ቬትናም፡ ጠንቂ ከምዚ ኣቕዲምና ዝረኣናዮ እዩ። ብ1962 ዝሑል ኩናት ናብ ቶኸሲ ብኒዩክለሳዊ ኣጽዋር ክሰጋገር ኣብ ጥርዚ በጺሑ ነበረ። ኣብ ኮባ ሕብረት-ሶቭየት ዝተኸሰተ ናብ ኣሜሪካ ዝጠመተ ሚሳይል ከም ዘሎ፡ ኣሜሪካ ምስ ፈለጠት ዝተኸሰተ ወጥሪ እዩ። እንተኹነ ሶቭየት ነቲ ሚሳይል ክትኣልዮ ስለ ዝወሰነት እቲ ወጥሪ ሃደአ። ምስ ምምጻእ ሚካኤል ጎርባቸዉ ኣብ ስልጣን ዝሑል ኩናት ናብ መወዳእታ ምዕራፉ በጺሑ። ክልቲኣን ሃገራት ንዝነበረን ኒዩክለሳዊ ኣጽዋር ከዕንዋ ተሰማምዓ።

ኤውሮጳ ኣብ ክልተኡ ዝዓበየ ውግኣት ዓለም ክርቢት ነበረት። እቲ ኩናት ዝገደፈላ ኣደራዕን በሰላን ቀሊል ኣይነበረን። እዚ ኸኮሉ ሓሊፉ፡ ኩናት ዩክሬንን ሩስያን ድሕሪ ምጅማሩ፡ ዝዓበየ ጸልዋኡ ኣብ ኤውሮጳ ክርአ ጀሚሩ። እቲ ድሒሩ ዝሰዓበ ምዕባለታት ኤውሮጳ ገና ክርቢት ዓበይቲ ኩናት ዓለም ኩይና ክትቅጽል ይገብራዶ ይኸውን?

ትዕግስቲ በረኸትኣብ

መወከሲ፡ www.educational/world history/.com

ስለምንታይ ?

.... ንፋስ ይነፍስ?

እዛ መሬት ኣብ ሓደ ደው ኢላ እትነብር ግዛዕ ኣይኩነትን። ኣብ ዙርያ ጸሓይን ኣብ ገዛእ ርእሳን ዑደት ትገብር እያ። ክትዘውር እንከላ ኸኣ ኸኡሉ ገጻታ ቡብእብረ ጸሓይ ትወቕዖ። ብእኡ ኸኣ መሬት ትመውቕ። ጋዛት ምስ ዝመውቁ ናይ ምዝርጋሕ ባህሪ ኣሎዎም። ኣብ መሬት ዝርከቡ ጋዛት ምቑት ምስ ዝረኸቡ ኣብ ምንቅስቓሶም ይቕልጡፉን ይዝርግሑን። እዚ ውዑይ ኣየር ዓብዩ፡ ከም ሓደ ዓቢ ዘይረአ ደበና ይኸውን። እቲ ዝወዓየ ሓፍ ክብል እንከሎ፡ ዝሑል ኣየር ከኣ ቦታኡ ክትክእ ይመጽእ። ነዚ ምንቅስቓስ እዚ ኢና ንፋስ ንብሎ።

ቅሳነት ዮውሃንስ

Source: Treasury Of Children's Knowledge

ብዘይካ'ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ኣስፍሃ ተኽለማርያም

ምክትል ኣሰናዳኢ
ብርሃነ ምሕረትኣብ

ቁ.ሰ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ
ተስፋልደት መብራህቱ
ቤተልሄም ታደሰ

ቁ.ሰ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቁ.ሳ.ጸ. 247

ለይ-ኣውት
ፍርቱና ኤፍሬም
ትንሱእ ፍስሃየ
ሳምራዊት ሃብተ

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቁ.ሰ.200454-07121322

ምልክታ
ቁ.ሰ 125013 - ቁ.ሳ.ጸ 1284

ጥቕሲ እዚ ሰሙን

"ስሕበት፡ ንምንቅስቓስ ፕላኔታት ይገልጽ እዩ፣ መን ኣብ ምንቅስቓስ ዘንበረን ግን ኣይገልጽን እዩ። "

- Issac Newton

ቁርሲ ሰንበት

መርሃዊ ገብረሚካኤል

ካብ ፍሉይነት ዴንማርክ

- ኮፐን ሃገን ርእሰከተማ ሃገረ ዴንማርክ እዩ። ኣብዚ ከተማ ልዕሊ ቁጽሪ ህዝቦታ ዝኸውን - ዜጋታት እታ ሃገር መሰልጠናዊ ዝጥቀምሉ መሳርታዊ ሃገር ኣሎ። ንሱ ከኣ ብቐዳምነት እዩ። ኣብ 2016 ብዘተገብረ መጽናዕቲ ኣብ ኮፐን ሃገን ካብ ተቐማጦኣ ዝህበሉ ብቐዳምነታታት ነዋሃዊ ንፈለማ ግዜ ድሕሪ 1970 ክረጋገጽ ክኢሉ ኣሎ። ኣብ ዝሓለፈ ዓሰርተታት ዓመታት መንግስቲ ብዘወጽኦ ሕጊ መሳርት፣ ህዝቢ ኮፐን ሃገን ብኤለክትሪክ ከኣ ብሩዳዲ ኣገልግሎት ካብ ዝህባ ተሓሳሲቡ ንምንጋፍ ካልእ ኣማራጺታት ናይ መጠቃዚያ ክጥቀሙ እዩ ክጽወዕ ጸኒሑ። ዝኒ ክወን ንምግባር ድማ ብናይ ወጻኢ ሽርፊ ብቐዳምነታታት ናብ መኣኪ ሃገር ዘርጊሖ ዝኣሽ ኣገልግሎት ክቐርብ ብምኽኣሉ እዩ ሃገሪ ዘሰደመመ ዕልቅልቅ ናይ ብቐዳምነታታት ክርኢ ክኢሉ ኣሎ።

ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ጥሪይ ማእከል ቁጽጽር ብቐዳምነታ ናይዛ ከተማ 267,700 ብቐዳምነታታት ክቐጽር እንከሎ ማኪይን ድማ 252,600 ጥሪይ ነዋሃዊ ከረጋጽጽ ኮኢሉ። በዚ ምኽንያት ድማ'ዩ ኣብ ዴንማርክ ልዕሊ ተኸፍርኪርቲ ብቐዳምነታታት ዝፈጥረኦ ጻዕቂ ትራፊክ ዘጋጥም ዘሎ።

- ኮፐን ሃገን ርእሰከተማ ሃገረ ዴንማርክ እዩ። ኣብዚ ከተማ ልዕሊ ቁጽሪ ህዝቦታ ዝኸውን - ዜጋታት እታ ሃገር መሰልጠናዊ ዝጥቀምሉ መሳርታዊ ሃገር ኣሎ። ንሱ ከኣ ብቐዳምነታ እዩ። ኣብ 2016 ብዘተገብረ መጽናዕቲ ኣብ ኮፐን ሃገን ካብ ተቐማጦኣ ዝህበሉ ብቐዳምነታታት ነዋሃዊ ንፈለማ ግዜ ድሕሪ 1970 ክረጋገጽ ክኢሉ ኣሎ። ኣብ ዝሓለፈ ዓሰርተታት ዓመታት መንግስቲ ብዘወጽኦ ሕጊ መሳርት፣ ህዝቢ ኮፐን ሃገን ብኤለክትሪክ ከኣ ብሩዳዲ ኣገልግሎት ካብ ዝህባ ተሓሳሲቡ ንምንጋፍ ካልእ ኣማራጺታት ናይ መጠቃዚያ ክጥቀሙ እዩ ክጽወዕ ጸኒሑ። ዝኒ ክወን ንምግባር ድማ ብናይ ወጻኢ ሽርፊ ብቐዳምነታታት ናብ መኣኪ ሃገር ዘርጊሖ ዝኣሽ ኣገልግሎት ክቐርብ ብምኽኣሉ እዩ ሃገሪ ዘሰደመመ ዕልቅልቅ ናይ ብቐዳምነታታት ክርኢ ክኢሉ ኣሎ።

ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ጥሪይ ማእከል ቁጽጽር ብቐዳምነታ ናይዛ ከተማ 267,700 ብቐዳምነታታት ክቐጽር እንከሎ ማኪይን ድማ 252,600 ጥሪይ ነዋሃዊ ከረጋጽጽ ኮኢሉ። በዚ ምኽንያት ድማ'ዩ ኣብ ዴንማርክ ልዕሊ ተኸፍርኪርቲ ብቐዳምነታታት ዝፈጥረኦ ጻዕቂ ትራፊክ ዘጋጥም ዘሎ።

ዝሓሸ ኣገልግሎት ክቐርብ ብምኽኣሉ፣ እዚ ከኣ ሰሚ ድሕሪ ብዙሕ ጻዕሪ ዝዘሐመ ኮፐን ሃገን ዘሰደመመ ዕልቅልቅ ናይ ብቐዳምነታታት ክርኢ ክኢሉ ኣሎ።

ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ጥሪይ ማእከል ቁጽጽር ብቐዳምነታ ናይዛ 267,700 ብቐዳምነታታት ክቐጽር እንከሎ ማኪይን ድማ 252,600 ጥሪይ ነዋሃዊ ከረጋጽጽ ኮኢሉ። በዚ ምኽንያት ድማ'ዩ ኣብ ዴንማርክ ልዕሊ ተኸፍርኪርቲ ብቐዳምነታታት ዝፈጥረኦ ጻዕቂ ትራፊክ ዘጋጥም ዘ

ካብዝን ካብትን

ዮርዳኖስ ጸጋይ

ካብ ሓቅታት ውቅያኖሳት ዓለምና

1. እቲ ብዕብዩቱ ኣብ ቀዳማይ ደረጃ ዝስረፅ ሰሓሊ ውቅያኖስ 30 ሚእታዊት ካብ ሰፍሓት ዓለምና ሽፊኑ ዝርከብ ኮይኑ፡ 25 ሽሕ ደሴታት የጠቓልል። እዚ ውቅያኖስ'ዚ ቡቲ 'ቀለበት ሓዊ' ዝፍለጥ ዞባ ንጠፋት እሳተ-ጎመራ ተሸፊኑ ይርከብ። ምንታዮ እዞም እሳተ-ጎመራታት ነቲ ብ'ሰናሚ' ዝፍለጥ ማዕበል ባሕሪ ከምዝፈጥሩ ይግለጽ። እቲ ብዘለዎ ዕብየት ኣብ ካልኣይ ደረጃ ተሰሪዑ ዝርከብ ኣትላንቲክ ውቅያኖስ ኮሳ ንጥ21 ሚእታዊት ካብ ጠቕላላ ሰፍሓት ዓለምና ሽፊኑ ይርከብ። ኣብ'ዚ ቀረባ እዋን ኣብ ዝተኣዳደ ጓህነነዊ መጽናዕቲ፡ ብሰንሻ መንተጉቲ ንጠፋት እሳተ-ጎመራታት ዝሰዓበ ምንቅስቓሳት ቴክቶኒካዊ ቀጻሊታት፡ ዕብየት ሰሓሊ ውቅያኖስ ኣብ ዓመት ብሰለሳተ ሰንቲሜተር እናኣሰ ከምጸእ ከሎ፡ ሰፍሓት ኣትላንቲካዊ ውቅያኖስ ከኣ ኣብ ዓመት ብ5 ሰንቲሜተር እናኸፍሐ ይመጽእ ምህላዉ ይሕበር።

2. ዝመፃሉ ሰንሰለታውያን ኣኽራን ኣብ ትሕቲ ውቅያኖሳት ዓለምና ተሓብኣም ይርከብ። እዞም ሰንሰለታውያን ኣኽራን ንጥ56 ሽሕ ኪሎሜተር ማለት ብምሳሌ ኣትላንቲካዊ ውቅያኖስ ገይሮም ናብ ሰሓሊ ውቅያኖስ ሰንጠቕም ናብ ሃንዲዊ ውቅያኖስ ተዘርጊሖም ይርከብ። እዞም ሰንሰለታውያን ኣኽራን ካብ ጠቕላላ ሰፍሓት ዓለምና 23 ሚእታዊት ሽፊኖም ይርከብ።

3. ካብ'ቲ ኣብ ህዋ ዝርከብ ካርታን እቲ ኣብ ወቅያኖሳት ዓለምና ዝርከብ ካርታን ብነፃጽሮ ሰንቲሜተር እናኣሰ ከምጸእ ከሎ፡ ሰፍሓት ኣትላንቲካዊ ውቅያኖስ ከኣ ኣብ ዓመት ብ15 ሰንቲሜተር እናኸፍሐ ይመጽእ ምህላዉ ይሕበር።

4. ነብሲ ፍርቂ ካብ'ዚ እሱተገፍሶ ብ50 ፀጽሬ ዝዘይድ ምኳኑ ይግለጽ። ኣብ ሰሓሊ ውቅያኖሳት ዝነብሩ ኣኽሲጂን ኣብ ሚያት ውቅያኖሳት ይፈሪ። እዞም ኣብ ውቅያኖሳት ዝርከቡ

ደቃቕቲ ታህዋስያን ዝኾኑ ፕላንክቶን፡ ካርቦን-ዳይኦክሳይድ ተጠቒሞም ነም ግብሪ መልሲ ኣኽሲጂን ብምትፋእ ኣብ ምብርክት ዝሰትንፈስ ኣየር ሰባትን እንስሳታትን ሓገዝ ይገብሩ።

5. ነኣብ ሕጂ 5 ሚእታዊት ካብ ወቅያኖሳት ዓለምና ጥራይ እዩ ተዳህሲሱ ዝርከቡ። ኣብ'ዚ ናይ ዳህሳ ግዜ 240,470 ዓሊታት ማዮዊ ኣካል ብወገዲ ተሰልዮም ይርከብ።

6. ዝበዝሐ ክፉል ወቅያኖስ ብርሃን ኣትይዎ ኣይፈልጥን እዩ። መዓምቖ ውቅያኖሳት ነኣብ 3.8 ኪሎ ሜተር ዝበጽሕ ኮይኑ፡ ብርሃን ግን ነኣብ 100 ሜተሮ ጥራይ ሰንጠቕ ከምዝፈልፍ እዩ ዝፃንር። ብዚ ምኽንያት ኮኣ ኣብ'ቲ ዝወሰጠ መዓምቖ ውቅያኖሳት እንታይ ዓይነት ሂወታውያን ከምዝሰፍሩን እንታይ ከምዝሰን ብዝጽር ኣይፍለጥን።

ምስጢር ጉያ እግሪ

ጉያ፡ ብወዳብ መልክዕ ኣብ 776 ቅድሚ ልደት ክርስቶስ ኣብ ጥንታዊት ሃገረ ግሪኽ ከም ዝጀመረ እዩ ዝዝንገዩ። ዝበዝሐ እዋኑ ከሞ'ቲ ኣብ መዜታ ደረጃ ትምህርቲ ዝዝመሃርናዮ፡ ጉያ ክንሰምዕ ከሎና ሓደ ፈደፍያስ ዝዝሃል ናይ ግሪኽ ወተሃደር ናይ ዓወት መልእኽቲ ንምብጻሕ 42 ኪሎሜተር ክሰጽ ዝብል ዛንታ እዩ ኣብ ሓንሳልና ዝቐፀልዕ። ኣብ ዓለም ብዘይ ጥዕና ትርገም ዘለዎ ኣይኮነን። ኣብ ኣኽሳት ወዲሱብ ካብ ዓቐን ንላዕሊ ስብሒ ምስ ዝሰሉ ዘይግበእ ቅርጺ ኣኽሳትን ዝተፈላለዩ ጥዕናዊ ጸገምትን ከሰዕብ ከምዝኽእል ዘይሱሓት ሓቂ እዩ። ጉያ እግባኦር ነቲ ካብ ዓቐን ንላዕሊ ዘደስሊ ስብሒ ከም ጸረብት ማሽን እዩ ዘምነኖ። ኣብ ምቅጻል ዘይተደልየ ስብሒ፡ ጉያ ደድሕሪ ምሽርታት ቢረድ ኣብ ካልኣይ ደረጃ ተሰሪዑ ይርከብ። ብዘይካ'ዚ ጉያ ካብ ቀስ ኣልካ ምገዳዝ ምሕንባነን ኣኸሮባትን ንላዕሊ ጥዕናዊ ረብሓ ይርከቦ።

ሓደ ሰብ ኣብ መልኣታዊ ሂወቱ ንቑሩብ ደቓይቕ ምስ ዝሃጽ፡ ብኸመም መሽሮ ናይ ምጥቃዕ ዕድላቱ ዝተሓተ ምኳኑ'ዩ ብኢኣሊታት ጥዕና ዝሕበር። ወቕዲ ልቢ ኣብ ዓለም ሞት ካብ ዘነፀቡ ቀዳማት ዓሰርተ ሕማማት ሓደ እዩ። እዚ ሕማም እዚ ዝበዝሐ ግዜ ኣብ ካብ 60 ዓመት ንላዕሊ ዝርከቡ ሰባት ዘጥቅዕ ኮይኑ፡ ብብዝሒ ኣብ ዘይማዕበል ሃገራት የጋጥሞ። ጉያ፡ ጭዋዳታት ልቢ ብምትራር ግበእ ስራሕም ከሰላስሉ ስለዝኽእሎም ዋጋ ዘይክፈሎ መድሃኒት ወቕዲ ልቢ ምኳኑ እዞም ክኢላታት የብርሃ።

ዝ.ኣመልክቱ ኣብ ዝተኣዳደ መጽናዕቲ፡ ኣብ ሰመን ንኣሰታት 50 ደቓይቕ ን15 ዓመታት ዝሃሉ ሰባት፡ ብቅልኣይ ዓይነት ሽቕር፡ ወቕዲ ልቢ፡ ልዑል ጸቕጢ ደምፂ ሕማም መሽሮ፡ ጸገም ምስትንፋስ ምግሃማን ወይ ምደቀም ኣዕጽምቲ፡ ነድሪ መሊጋዝን ምርጋእ ደምን ኩሉሙ ዘሎ ተኽእሎኣም ካብ'ቶም ዘይሱሉ ሰባት ብዕጽሬ ዝነደለ ምኳኑ ተሓቢሩ።

ጉያ ንኣሰትና ጥራይ ዘይተ ንኣእምሮና እውን የጠሕሮ እዩ። ጭንቀትን ጓህን መናብርቲ ወዲሱብ እዩም። ምስ ግዜ ከኣ ዝተፈላለዩ ጥዕናዊ ጸገምት የስዕብልና። ክኢላታት ጥዕና ከኣ ጉያ ካብ ጭንቀትን ወጥርን ክትዛደመሉ ትኽእል ጥበሓ ባይታ ከምዝኾነ ይገልጹ። ሓደ ሰብ ምስ ዝሞቕሖ ወይ ምስ ዝበሃጊ፡ ናይ ምብሃወን ምድቃሰን ሽወሃቱ ኣዝዩ እዩ ዝነድል። ጉያ ግን ንኣሰት ብምህላኽ ናይ ድኖም ምጥማይን ስሜት ስለዘፈጥረልና፡ ንድቃሰን መዝጠን ከም ዝብር ከዘለወትርም ይሕግዘና።

ብዘይካ'ዚ፡ ኣብ ኣመፃ ኣብ ዝተኣዳደ መጽናዕቲ፡ ጉያ ኣእምሮና ብምህዳእ ናይ ምዘናይ ስሜት ከምዝፈጥር ተሰልዩ። ኣብ መዜታ ንፍርቂ ሰዓት ምጉያይ፡ ኣብ ኣእምሮ ቅልጠፍ ምስልሳል ሓቢፃ ንምኳያድ፡ ልዑል ናይ ምዝር ክኢሉ ንምህወ፡ ግድል ቀልጠፍ ናይ ምፍታሕ ክኢሉ ንምምዕባሌ ቅልጠፍ ወሳኒ ናይ ምዝብ ዓቕሚ ንምጥራይ ሓጊዝ ምኳኑ ተሓቢሩ።

ኣብ'ዚ ብምዕባለ ቴክኖሎጂን ብፍይ ስራሕ ጻዕቅን ዝልለዩሉ ዘሎ ዘመኑ ሂወትም ብዋበት ዘይመርሑ ወይ ዘይቁጽጽሩ ሰባት ማእሊያ የብሉምን፡ ጉያ ግን ናይ ምቁጽጻር መንፈስ ዘርጽ ሓጊዝ መድሃኒት ስለዝኾኑ ከዘወትርዎ እየም ክኢላታት ጸዊዕሙ፡ ብዘይካ'ዚ፡ ጉያ ንኣሰትና ግበእ ቅርጹ ብምትሓዝ ርእሱ ተኣማንነት ክፈጥረልና ከምዝኽእል ወሲኑም ይሕብሩ።

ኣብ'ዚ ቀረባ እዋኑ ንዋኒ ዓመታት ኣብ'ዚ ዓይነት ስፖርት ዝዘፀምዱ ናይ ዕድመ ሰብ ጹጉ ብዘመረመርቲ፡ ናይ ሕዋን መልሲን መጽናዕቲ ተኻይዱሉም ነይሩ። ስለምንታይ ትኾዩ ተባሂሉም ኣብ ዝተኣዳደሉ ደሞ ዕድመ ንምወሳኽ ዘዩነ ዝሸጸሉ ሓሳስ ስለዘፈጥረሉም ከምዝከውትርዎ እዮም ዝሕብሩ። እዚ ሓሳስ ከኣ ነዊሕ ዕድመ ክሰብሩ ከምዝሕግዝም ቡዩም ተመሪመርቲ መብርሂ ተዋሂቡ።

ኣብ'ዚ ኣርእስቲ ተመርኒሱ ብፕሮመናውያን ኣብ ዝተኣዳደ ካልእ መጽናዕቲ ከኣ ካብ ዓቐን ንላዕሊ ጉያ ምዝውታር ግዜያዊ ምጭባጥ ሓሳስ ከምዝሕነብ ተሓቢሩ ኣሎ።

ካብ ጥቕምታት ጅንጅብል

• ካብ ነዊሕ እዋኑ ጅንጅብል ከም መደሃኒት ዝተፈላለዩ ሕማምት ኮይኑ ኣብ ጥቕሚ ክወዕል ጸሊሑ እዩ። ገለ ንምጥቃሱ- ጅንጅብል ኣብ ምቅላል ጸገምት ምሕቖቕ መገዲ፡ ምጉዳል ምልክታት ዕዋርዋርን ምፍዋስ ሰዓልን ይወዕል።

• ኣብ ጅንጅብል ካልሲያምን ማግንዚዩምን ማዕድናት፡ ዊታታት ጸረምቅጻልን ጸራ ርኽሰን ይርከብ። እዞም ዊታታት ከኣ ነየም ኣብ ኣኽሳት ዝርከብ ዘዐድልዩ ምስ ማዜ ሕማምት ከሰሰቡ ዝኽእሉ ነገራት ከምዘሎዩ ይግለጹ።

• ኣብ ጅንጅብል ዝርከብ ዊታ ጸረኒድራ ከሰዩት ሰባት ሚዛን ሰብዩም ንምጉዳል ከምዝሕግዝም ቡዩም ተመሪመርቲ መብርሂ ተዋሂቡ።

ኣብ'ዚ ኣርእስቲ ተመርኒሱ ብፕሮመናውያን ኣብ ዝተኣዳደ ካልእ መጽናዕቲ ከኣ ካብ ዓቐን ንላዕሊ ጉያ ምዝውታር ግዜያዊ ምጭባጥ ሓሳስ ከምዝሕነብ ተሓቢሩ ኣሎ።

• ኣብ ጅንጅብል ካልሲያምን ማግንዚዩምን ማዕድናት፡ ዊታታት ጸረምቅጻልን ጸራ ርኽሰን ይርከብ። እዞም ዊታታት ከኣ ነየም ኣብ ኣኽሳት ዝርከብ ዘዐድልዩ ምስ ማዜ ሕማምት ከሰሰቡ ዝኽእሉ ነገራት ከምዘሎዩ ይግለጹ።

• ኣብ ጅንጅብል ቀልጠፉ ዝሰዐ ጥርሑ ናይ ምግባር ተኽእሎ ስለዘሎዎ፡ ጸገምት ምሕቖቕ መዝጠን ምስኡ ዝተሓዝዙ ከኒታትን ኣብ ምቅላል ኣብርክቶ ይሕብር።

• ጅንጅብል ኣብ ምህዳእ ቃዝ ወርሓዊ ጸገይት ልክዕ ከሞ'ቶም ኣብ ምህዳእ እዝ ቃዝ ዝወዕሉ መድሃኒታት ኣድማዕቶት ከምዝሎዎ ይግለጹ።

• ጅንጅብል ኣብ ምጉዳል ተኽእሎ ሕማምት ልቢ ዘልዕል ከሰስቶሮል ሓጊዝ ምኳኑ ይሕብር። ኣብ መዜታ ካብ 1,500 ሚሊ.ግራም ዘይበዝሕ ጅንጅብል ብዘተፈላለዩ ኣገባባት ምወሳድ ከኣ ኣድማዒ ምኳኑ ይግለጽ።

• ጅንጅብል ብዘወንዃ ዊታታት ጸረምረታን ጸረርኽሰቱ ካብ ሕማም መሽሮ ክከላኸል ከምዝኽእል እዩ ዝፃንር። እዞም ዊታታት እዚኣዩም ተኽእሎ መሽሮ መዳንጡ ጣፍዮን ጸዓም ከብዲን ከምዝብድሉ ይግለጹ። ይኹን'ምበር፡ እዚ ወጽኢት ሃበ ዘሎ መጽናዕቲ ኣብ ሰባት ስለዘይተኣዳደ፡ ኣድማዕቶት ጅንጅብል ኣብ ምክልኻል ሕማም መሽሮ ኣጠራጣሪ ምኳኑ ይሕብር።

• ኣብ እንስሳታት ዝተኣዳደ መጽናዕቲ፡ ኣብ ጅንጅብል ዝርከቡ ዊታታት ጸረ ምቅጻልን ጸረምረታን ኣብ ምክልኻል ብዕብዩት ዝነዕብ ምንቋልቋል ብቕዳት ኣእምሮ ኣድማዕቲ ምኳናም ተሰልዮም።

• ጅንጅብል ብኬሚካላትን ሰሃን ዝነዕቡ ረኽሰታት ከምዘለኽል ይግለጽ።

ዝኾነ ሰብ ንጅንጅብል ብዘተፈላለዩ መልክዑት ማለት ምስ ማይ ወሕዩ ወይ ምስ መገቢ ተሓዊሱ ብምእኪለይ ዓቐን ክወስዶ ይኽእል። ነፍሰጾራትን ዘጥባዋ ኣደታትን ክወስዳኣ ዋላ ውሑስ እንተኾኑ ቅድሚ ምወሳድን ግን ምስ ክኢላ ጥዕና ክምኸራ ዝሓሸ እዩ።

ሎሚ ኣብ ERI-TV

ሰዓት	መደብ
09:00	ሃገራዊ መዝሙር
09:05	ድራማ
09:25	ፊደራና
10:00	ፓኖራማ
11:00	ሜጋር
12:30	ዶክተራት ኣብ ስትድዮ ቀጥታ
12:55	ቁስተ ድሕስት
13:30	ሞዚይክ
13:50	እንዳ ዝምም
14:30	ፍረ ጻዕሪ
17:00	መስተንክር
17:30	መደብ ዋልታ
18:30	ህርመት
20:00	ዜናትግረ
20:13	እትመት
21:00	ዜና ትግርኛ
21:25	ቡያ
22:00	ዜና ዓረብ
22:15	ጸባቐ
22:30	ዜና እንግሊዝ
22:40	OPEN MIC
23:00	ሃገራዊ መዝሙር

ሰኑይ

12:00	ሃገራዊ መዝሙር
12:05	ድራማ
12:30	ዜና ትግርኛ
12:55	ዜና ስፖርት
13:30	ዕላል ጥበባት
13:30	ዜና ዓረብ
13:45	ወፃዋዊ ጸንብል 8 መጋቢት
16:00	ፍሉይ መደብ
17:00	ዜና ትግርኛ
17:20	ደርጌ
17:30	ዜና ዓረብ
17:45	ደረት ቃና
19:10	ሳይዳ
20:00	ዜናትግረ
20:13	ሰመናዊ ስፖርት
21:00	ዜና ትግርኛ
21:25	ዳህነ ሕትመት
22:00	ዜና ዓረብ
22:15	ቆላኒታ
22:30	ዜና እንግሊዝ
24:40	ሃገራዊ መዝሙር

ሰርዓተ-ትሕዞ መሬት

(2ይን መወዳእታን ክፋል)
ተኽለዝጊ ተኪኤ
ክፍሊ መሬት (ሚ/መ/ማ/ኣከባቢን)

ኣብ ዝሓለፈ ክፋል ናይዚ ጽሑፍ ብዘርዝር ዝጠቐሽናዮም ኩሎም ዓይነታት ሰርዓተ-ትሕዞ መሬት፣ ኣብ ሓደ ሃገር ወይ ኣብ ሓደ ማሕበረሰብ ብሓባር የጋጥሙ እየምፃ፣ ንኣብነት ኣብነት እቲ ማሕበረሰብ ቦለወልቀፃም ዝውንንዎ ማሳል መጻዕሪ (ጠሳን) ነሞኡ'ውን መሬት ሕርሻ ይህልዎም፣ እቲ ማሕበረሰብ ድማ ሓብራዊ/ማሕበራዊ መሬት መሥሪ ይህልዎ፣ ካብዚ ሓሊፉ ድማ ማኽተፃም ብመንግስቲ ወይ ቡቲ ሃገር ዝወሱ ክንፉ ይኽእሉ እየምፃ፣

ኣብ ገለ ሃገራት'ውን ኣብነታዊ ሰርዓተ-ትሕዞ መሬት ዝኽተላ ክሳብን ዝሰዓለ ማሳል ዋኒት/ምሕደራ መሬት ንመንግስቲ ወይ ንመሪሓ መንግስቲ ይህሉ፣ ብተወሳኺ ሓዳሓዳ ግዜ መሬት ልክዕ ነም ዝኸፈ ዓይነት ንብረት ተቖጺሩ ኣብ ትሕቲ "ዝሮንቆቖስ ንብረት" ደጽብጹብ ወይ ይምዝበብ እዩ፣

ኣብባዕታ ነም ዝረአ ውልቀ-ሰባት ወይ ንድሊ ሰባት ንመሬት ብዘምልከት ብዙሕ ዝዓይነቱ ማሳት ክህልዎም ይኽእሉ፣ እዚ ከትዝ ድማ ናብቲ "ጥሚር ማሳት" ዝብል ኣምር ይወስድናሉ፣ ኣብ ሓደ ቃጽየ መሬት ዝተፈላለየ ማሳት ይህሉ ማሳል ተጠቃምነት፣ ማሳል ምሳጥን ምልዋጥ፣ ማሳል ነቲ መሬት ረገጽካ ናይ ምሕሳፍ (ኦርግጫ) ወዘተ. ኣብቲ ጥሚር ማሳት ዝርከቡ ናይ ተናጸል ማሳት ገይርና ክንቀጽሮም ኃኒእሉ ኢና፡፡ ብኣንጻሩ እዞም ዝረአናዮም ዝተጠቐሱ ብዙሓት ማሳት ኣፍሲወቕፃም ብዘተፈላለየ ሰባት ዝተታሕዙ ክኸኑ ይኽእሉ እየምፃ፣ ንኣብነት ሓደ ወልቀ-ሰብ ንሓንቲ ቃጽየ ናይ ዋንት (ምሳጥንምልዋጥን) ማሳል ይህልዎ እሞ ነቲ መሬት ንሓደ ካልእ ሓረስታይ እንተደኣ ኣብርዩዎ፣ እቲ ተኻራይይ ናይ ተጠቃምነት ማሳል ጥራይ ይህልዎ ማለት እዩ፣ ካብዚ ሓሊፉ ኣብ ጥቓኑም ዝሓርስ ካልእ ሓረስታይ ድማ ቦታ ቃጽየ ረገጽ ናይ ምሕሳፍ ማሳል ክወሓሰሉ ይኽእል ማለት እዩ፣

ኣብ ባዕታ ነም ዝረአ ውልቀ-ሰባት ወይ ንድሊ ሰባት ንመሬት ብዘምልከት ብዙሕ ዝዓይነቱ ማሳት ክህልዎም ይኽእሉ፣ እዚ ከትዝ ድማ ናብቲ "ጥሚር ማሳት" ዝብል ኣምር ይወስድናሉ፣ ኣብ ሓደ ቃጽየ መሬት ዝተፈላለየ ማሳት ይህሉ ማሳል ተጠቃምነት፣ ማሳል ምሳጥን ምልዋጥ፣ ማሳል ነቲ መሬት ረገጽካ ናይ ምሕሳፍ (ኦርግጫ) ወዘተ. ኣብቲ ጥሚር ማሳት ዝርከቡ ናይ ተናጸል ማሳት ገይርና ክንቀጽሮም ኃኒእሉ ኢና፡፡ ብኣንጻሩ እዞም ዝተጠቐሱ ብዙሓት ማሳት ኣፍሲወቕፃም ብዘተፈላለየ ሰባት ዝተታሕዙ ክኸኑ ይኽእሉ እየምፃ፣

ኣብ ገለ ሃገራት'ውን ኣብነታዊ ሰርዓተ-ትሕዞ መሬት ዝኽተላ ክሳብን ዝሰዓለ ማሳል ዋኒት/ምሕደራ መሬት ንመንግስቲ ወይ ንመሪሓ መንግስቲ ይህሉ፣ ብተወሳኺ ሓዳሓዳ ግዜ መሬት ልክዕ ነም ዝኸፈ ዓይነት ንብረት ተቖጺሩ ኣብ ትሕቲ "ዝሮንቆቖስ ንብረት" ደጽብጹብ ወይ ይምዝበብ እዩ፣

ኣብ ባዕታ ነም ዝረአ ውልቀ-ሰባት ወይ ንድሊ ሰባት ንመሬት ብዘምልከት ብዙሕ ዝዓይነቱ ማሳት ክህልዎም ይኽእሉ፣ እዚ ከትዝ ድማ ናብቲ "ጥሚር ማሳት" ዝብል ኣምር ይወስድናሉ፣ ኣብ ሓደ ቃጽየ መሬት ዝተፈላለየ ማሳት ይህሉ ማሳል ተጠቃምነት፣ ማሳል ምሳጥን ምልዋጥ፣ ማሳል ነቲ መሬት ረገጽካ ናይ ምሕሳፍ (ኦርግጫ) ወዘተ. ኣብቲ ጥሚር ማሳት ዝርከቡ ናይ ተናጸል ማሳት ገይርና ክንቀጽሮም ኃኒእሉ ኢና፡፡ ብኣንጻሩ እዞም ዝተጠቐሱ ብዙሓት ማሳት ኣፍሲወቕፃም ብዘተፈላለየ ሰባት ዝተታሕዙ ክኸኑ ይኽእሉ እየምፃ፣

ሓዳሓዳ ግዜ መሬት ልክዕ ነም ዝኸፈ ዓይነት ንብረት ተቖጺሩ ኣብ ትሕቲ "ዝሮንቆቖስ ንብረት" ደጽብጹብ ወይ ይምዝበብ እዩ፣

ኣብ ባዕታ ነም ዝረአ ውልቀ-ሰባት ወይ ንድሊ ሰባት ንመሬት ብዘምልከት ብዙሕ ዝዓይነቱ ማሳት ክህልዎም ይኽእሉ፣ እዚ ከትዝ ድማ ናብቲ "ጥሚር ማሳት" ዝብል ኣምር ይወስድናሉ፣ ኣብ ሓደ ቃጽየ መሬት ዝተፈላለየ ማሳት ይህሉ ማሳል ተጠቃምነት፣ ማሳል ምሳጥን ምልዋጥ፣ ማሳል ነቲ መሬት ረገጽካ ናይ ምሕሳፍ (ኦርግጫ) ወዘተ. ኣብቲ ጥሚር ማሳት ዝርከቡ ናይ ተናጸል ማሳት ገይርና ክንቀጽሮም ኃኒእሉ ኢና፡፡ ብኣንጻሩ እዞም ዝተጠቐሱ ብዙሓት ማሳት ኣፍሲወቕፃም ብዘተፈላለየ ሰባት ዝተታሕዙ ክኸኑ ይኽእሉ እየምፃ፣

ውሳኔታት ክወሰኑ፣ ንኣብነት ኣብ ምንታይ ዓይነት መዳ ነም ዝወሰል ወዘተ... ናይ ምውሳንን ካብኡ ዝርከብ ረብሓታት ናይ ምኽፋፍን ማሳል ይህሉ፡፡

•ማሳል ምሳጥን ምልዋጥ፡ እዚ ዓይነት ማሳል'ዚ ነቲ ተጠቃሚ ነታ ቃጽየ ክሳጥ ዝኽእል ምቅጻል ዝሰጥል ሰለ ዘይቅጽል ዝኸውን ዝኾርፅ፣ ምስ ካልእ ተመሳሳሊ መሬት ክሳወጣ ወይ ደማ ናብ ካልእ ሰብ ብዘይብ ከሲጋራ ወይ ንመረሰቱ ከውርሶ ወዘተ ማሳል ይህሉ፡፡

ኣብነታዊ ናብ ሕብግ ሰርዓተ-ትሕዞ መሬት ክቐዳር ዝደርኹ ረቛሕታት

ሃገራት ዓለምና ብሓፈሻ እተን ክሳብ ለይቲ ለሚ ብኣብነታዊ ሰርዓተ-ትሕዞ መሬት ዝኸዳ ዘለዋ ሃገራት ኣፍሪቃ ድማ ብፍላይ፡ ናብ ሕብግ ሰርዓተ-ትሕዞ መሬት ክሲጋራ ዝደለየሉ ዘሎ ምኽንያት ሰቐ ኢልካ ንሰለ ምነባጋር ወይ ነቲ ዝጸንሐ ኣብነታዊ ሰርዓት ካብ ምንባቕን ምንእሳሰን ዝዘብጠለ ኣይኮነ፡፡ ኣቐዲሙ ንሕብረተሰብ ከበልግል ተባሂሉ ዝተዳለወ እሞ ኣብ ግዜኡ ኣይሞጺ ዝበረ ሰርዓት፡ ኣብቲ ዳሕራይ እዋን ንዝኽሰት ማሕበረቅበባዊን ባህላዊን ፖለቲካዊን ክወጽኦ ሕብረተሰባት ከበልግል ሰለ ዘይኽእልን ወይ ኣይሞጽሉ ኣዝዩ ስለዝኾነ እዩ፡፡ ኣብነታዊ ሰርዓተ-ትሕዞ መሬት ብርኃት ጹጋታት ተፈጥሮ ንምኽልኻል ዘይሕግዝ ወይ ዘጋድድ፣ ግርጭታት ዘምጽእ ወይ ዘይፈትሕ፣ ቁጠባዊ እቶታውነት ዘርኻዕባት ኮይኑ

ምልክት

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ - ሳምራዊት ሞለስ

Vacancy Announcement

Eritrea Sichuan Mineral Construction CORP. LTD. (ESMC) is inviting applicants for the following position for Asmara project sites.

Position: Machinery & Electrical Engineer
Place of Work: Emba Derho Site
Number Required: 01

Contract Type: Indefinite
1) Major Duties and Responsibilities
- Be familiar with engineering design drawings, organize construction management and technical personnel to participate in design analysis, and put forward construction opinions.
- Assist HOD in carrying out technical evaluation of bidding documents, and participate in drafting of relevant technical terms in the subcontract during the construction subcontract bidding stage.
- Check the plans, programs, applications and changes of construction proposed by the subcontractor, and propose suggestions for improvement.
- Communicate with Technical Manager on technical problems that occurred at the construction site in time and assist in solving them.
- Be responsible for the acceptance of sub-project and the concerned work.
- Participate in interim handover of the construction process, and handover of the Project, and discuss and solve relevant technical problems.
- Manage on-site as-built drawings and technical handover data.
- Collect and sort out the construction technology management documents and data, and file the relevant data according to the document control requirements of the Project.
- Check the quality certificate documents (including original certificates, test reports, etc.) and quality conditions of materials, equipment, components and accessories entering the site, conduct the parallel tests on them when necessary, according to the actual situation and endorse their compliance.
- Organize and coordinate the cooperation of relevant subcontractors, departments and disciplines to solve various electromechanical professional problems in the design and construction process in time.
- Organize and participate in equipment debugging, solve related problems in the process of debugging and operation in time, and make relevant records.

- Carry out engineering measurement and verify relevant data and original certificates.
- Make a summary of professional construction technology management of the Project.

2) Qualification and Other Skills
Formal Education, Certifications or Equivalents - Bachelor's degree or above
- Major in instrument, automation, machinery, electrical, site management or a related field.

Working Experience - Mminimum 10 years' experience in this field, preferably in mining or construction industry or project management.
Leadership Experience - Organization Skill
- Be a team player.
- Be able to work under tight deadlines.
- Have good interpersonal skill.
- Know how to lead a team.

Other skills and abilities
- Be efficient.
- Good communication skills.
- Attention to detail.
- Fluent in source and target language.

Position: Deputy Construction Manager/Ore Processing Engineer
Place of Work: Emba Derho Site
Number Required: 01
Contract Type: Indefinite
1) Major Duties and Responsibilities

- Ensure the implementation of construction plans and process requirements.
- In charge of the production, technical management, and process quality supervision of the mineral processing plant.
- Create a work breakdown and develop a construction schedule (node) plan based on project requirements.
- Responsible for process optimization of mineral processing plant and expedite process plan.
- Develop construction technology disclosure procedures (including construction processes).

- Responsible for the statistical compilation and reporting of the company's basic production data and information.
- Publish project construction reports (progress reports, quality reports, weekly reports, etc.).
- Do well in safety work and create a stable production environment. Implement monitoring and drills at key locations to improve the ability to respond to sudden safety accidents.

2) Qualification and Other Skills
Formal Education, Certifications or Equivalents - Bachelor degree or above
- Major in ore processing, construction, site management or a related field.

Working Experience - At least 8 years' work experiences
- Possess rich professional knowledge in ore processing, on-site construction management

Leadership Experience - Organization Skill
- Strong sense of responsibility and team work spirit

Other skills and abilities
- Fluent in written and spoken English
- Proficient in commonly used computer office software

General Information and Other Requirement
- Place of Work: Asmara Project Sites (Emba Derho)
- Salary: As per Company salary scale

Additional Requirement for Nationals:
- Having fulfilled his/ her National Service Obligation and Provide evidence of Release Paper from Ministry of Defense.
- Present Clearance from current/ last employer or Unemployment card from Labor office.
- Testimonial documents to be attached (CV, work experience credential, a copy of your National Identity card etc.)
- Only shortlisted applicants will be considered as potential candidates for an interview.
- Application documents will not be returned to sender.
- All application should be sent through the post office.
- Deadline for application; 05 days from the date of publication on the newspapers

Address: Please mail your application to;
Eritrea Sichuan Mineral Construction CORP. LTD (ESMC)
P.O. Box. 4832 Asmara, Eritrea

Required to send a copy of their application to the following address
Mineral Resources Management, Department of Mines
P.O. Box. 272
Asmara, Eritrea

Note to None Eritrean applicants:
Please send a copy of your application to
Aliens Employment permits Affairs,
P.O. Box 7940 Asmara, Eritrea

ስፖርት

ተስፋልደት መብራህቱ

ኣድያም ሻውዓይ ደረጃ ሒዛ

ኣብ መባል 13 ግጦምት መላእ ኣፍሪቃ ትሳተፍ ዘላ ሃገራዊት ጋንታ ቅድድም ብቐክሊታ ኤርትራ ትማሊ ቀዳም 9 መጋቢት ፈለሚ ውድድራ ነም ዙዐደት ኣብ ከተማ ኣስራ ጋና ዝርከብ ወከልቲ ሚኒስትሪ ዜና ኤፍሬም መላዛን የወፃእ መብራህቱን ሓቢሮም፡፡

ሃገራዊት ጋንታ ቅድድም ብቐክሊታ ኤርትራ ትማሊ ብናይ ደቂ ኣንስትዮ ናይ ጽርግያ ውድድር ፈለሚ ጸወታኣ ኣካይዱ፡ ኣሰልጣኒ ናይዛ ሃገራዊት ጋንታ ኣቶ የናስ ዘርያኒ ኣብዚ ውድድር ካብዘን ሒዝወን ዝኸደ ሸዳሽት ተቐዳደምቲ ንኣድያም ዳዊት፡ ቅኖት ወልደሚኻኤል ሞናስዛ ኣርኢያን ሰዛና ፍህግ'ዩ ከሰልፍ መጸዱ፡፡ ኣብዚ ውድድር ተቐዳደምቲ 100 ከሎሜተር ርሕቀት ንምሸፈን ኣብቲ 12.5 ከሎሜተር ዝሸፍን ዝበረ መውዳደሪ ቦታ ሸሞንተ ዙርያታት ከካይዳዩ ተሰሪዐሎን ኔሩ፡፡ ኣብ ቀዳማይ ዙርያ ናይቲ ውድድር ኣባላት ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ ኣድያም ዳዊትን ቅኖት ወልደሚኻኤልን ወዲቖም፡፡ ይኹን'ምባር ዋላኳ ከበድ ጻዕሪ እንኮ ኣተሓሳስቦ'ን ንምባይ ጉድለ ቀልጠፈ'ንየን ተጸገብረናኦ፡፡ ተቐዳደምቲ ሃገራውያን ጋንታታት ናይጀሪያን ሞውሪሸስን ብተደጋጋሚ ናይ ምምላቕ ፈተነታት ኣብ ዘካይዳሉ ዝነበራ እዋኑ ኣባላት ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ ኣብ ቅድሚት ብወምጫኢ ጉድለታት ኣብ ምሕዋስ መሪሕ ተራ ነም ዝዘጸወታ'የም ወከልቲ ሚኒስትሪ ዜና ዘረድኦ፡፡ ጸወታ ኣስታት 50 ከሎሜተር ምስ ተሳዕሰ፡ ደቡብ ኣፍሪቃውያን ተቐዳደምቲ ንቐድሚት ብምውጻእ ንጸወታ ናህሪ ኣብ ዝወሰኻሉ ህሞት፡ ተቐዳደምቲ ናይ ዝተፈላለየ ሃገራት ግዳይ ክኾና ተገዳደንየዉ፡፡ ኣርባዕተአን ኣባላት ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ ግን ካብ እግሪ እዝን ደቡብ ኣፍሪቃውያን ተቐዳደምቲ ክተርፉ ኣይኮኑን፡፡ ከለን ሃዲመን ዝበራ ጉድለታት ብዋይ ጉድለ ኣብ ዝዘዋሕጣኑ ተቐዳደምቲ ብኤርትራዊት ኣድያም ዳዊት እናተቐለ'ያ ንሸዳሽይ ዙርያ ወዲኦናኦ፡፡ ተቐዳደምቲ 87.5 ከሎሜተር ኣብ ዝሸፈናኑ ሓንቲ ካብ ብስጋት ኤርትራውያን ናይ ቅጽበታዊ ውድድር ተቐዳደምቲ ዝኾኑት ቅኖት ወልደሚኻኤል ብቐክሊታ ኣብኣሺያ ንድሕሪት ተረፈት፡፡ ኣደጃጃሕትን ናይ መወዳኣታ ደውል ብምድዋላ ከኣ ደቡብ ኣፍሪቃዊት ፕሮን ሃደሊ ቀዳመይቲ ኮይና ተዓዊታ፡፡ ኤርትራዊት ኣድያም ዳዊት ከኣ ሻውዓይ ደረጃ ብምሓዝ ውድድራ ዛዚማ ኣሎ፡፡

መባል 13 ግጦምት መላእ ኣፍሪቃ ሎሚ ሰንበት'ውን ብናይ ደቂ ተባእትዮ ናይ ጽርግያ ቅድድም ብቐክሊታ ቀጸሉ ነም ዝወሰል ልኡኻትን ካብ ከተማ ኣስራ ሓቢሮም ኣለዉ፡፡ ናይ ደቂ ተባእትዮ ሃገራዊት ጋንታ ቅድድም ብቐክሊታ ኤርትራ ብኣሰልጣኒ ሳምሶም ሰለመን እናተኣልየት ንተቐዳደምቲ ሄናክ መስኣብርሃኑ ኦሎምፒክዊ ተቐዳዳማይ መርዓዊ ቅዳሑ ኣኽሊሉ ኣረፋይኑ ዳዊት የማኑ ናህም ዘርኢይን ሚልኪያስ ማእከልን ሒዛ'ያ ናብ ኣስራ ኣምራሓ ዘሎ፡፡ እዛ ሃገራዊት ጋንታ መዓርፎ ነሬርቲ ኣስራ ኣብ ዝኣተወትሉ ብርክት ዝበሉ ኤርትራውያን ተቐማጦ ናይታ ከተማ ጣንዴራኣም ብምንብልባል ነም ዝተቐበሉዋ ተፈሊጠ፡፡

ሊቨርፑል Vs ማንቸስተር ሲቲ

ሎሚ ሰንበት ካብ ዝቐዩዱ ግጦምት ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ እቲ ዝሰዓለ ግጦት ተዋሂብዎ ዘሎ ሊቨርፑል ኣብ ሜዳኣ ኣንፊልድ ንማንቸስተር ሲቲ ዓዲማ ተካይዶ ጸወታ'ዩ፡፡ ዛጊት ተኻይዱ ኣብ ዘሎ 27 ግጦምት ፕሪመር ሊግ ሊቨርፑል 63 ነጥቢ ብምውሓል ኣብ ቅድሚት ክትሰራዕ ከሎ ማንቸስተር ሲቲ ከኣ ሓንቲ ነጥቢ ጥራይ ድሕራ ኣብ ካልኣይ ተርታ'ያ ተቐሚጣ ዘሎ፡፡ በዚ'ዩ ከኣ ርክብ ናይዘን ክልተ ዓርማሸሽ ክሰዩ ዓቢ ቆላሕታ ተዋሂብዎ ዘሎ፡፡ ሊቨርፑል ግብጻዊ ኣጥቃዒያ መሓመድ ሳላሕ ካብ መሳበርቱ ሓወዩ ናብ ጸወታ ተመሊሱ ብምህላዉ ሩፍታ ረኺቡ ኣሎ፡፡ እዚ ተጻዋታይ ኣብ ዝሓለፈ ግጦምት ብሰንጢ ዘንጠሞ ናይ ምጭብጥጥ ጅማውቲ ጸገም ካብ ጸወታ ተኣልዩዩ ጸኒሑ፡፡ ሊቨርፑል ብዛመሰ ኣብ ግጦም ዩሮፕያን ሊግ ኣንጽር ስፓርታ ፕራግ ኣብ ዝበረቶ ግጦም መጮኹቲ ዘንጠሞም ኢብራሂም ኮናተን ጆ ጎመዝን ግን ናይ ምስሎም ሕቶ ኣጠራጣሪዩ ዘሎ፡፡ ማንቸስተር ሲቲ ብወኸ፡ ንኹነታት ጀረሚ ክኩን ማዘደስ ኑሎን ኣብ ምምማይ እያ ትርከብ፡፡ ነኣኑ ኣብ ዝሓለፈ መዳልያት ኣብ ግጦም ሻምፕዮንስ ሊግ ኣወርጻ ኣብ ኣጽብዕቱ መሳበርቲ ነም ዘጋጠሞ ይዝከር፡፡ ፊል ፎደኑ ኣብዚ ግጦም ንኽስለፍ ሸዋር ነም ዘይብሉ ክኢብር ከሎ ግረለሽ ዝተሰነረ ተጻዋታይ ኢትሓድ'ዩ፡፡

ብመሰረት ዝተፈላለዩ ስታስቲካዊ ሓበሬታታት፡ ሊቨርፑል ኣብ ዝሓለፉ 20 ርክባት ኣብ ኣንፊልድ ብማንቸስተር ሲቲ ኣይተሳዕረትን ዘሎ፡፡ እዝ ጋንታ 13 ግዜ ኣብ ልዕሊ ሲቲ ዓወት ከተመዝግብ ከለ 6 ግዜ ከኣ ማዕረ ተፈላልያ'ዉ፡፡ ኣብዚ ናይ ሎሚ ዓመት ግጦምት ፕሪመር ሊግ ሊቨርፑል 20 ግዜ'ያ ተዓዊታ ዘሎ፡፡ እዚ ከኣ ምስቲ ዝሓለፈ ዓመት ኣብ ምስእ ወቕቲ ዘመዝገበቶ ዓወት ተመሳሳሊ ኣሎ፡፡ ሊቨርፑል ብዘይካዚ፡ ብ4 ሰዓትት ኣብ ኣምሬትስ ብኦርሳናል ዝጋጠመ ናይ 3ብ1 ስዕረት ኣብ ዝሓለፉ ሸሞንተ ናይ ፕሪመር ሊግ ጸወታታት ዓወት ዘይተሓረመ ጋንታ'ዩ፡፡ ክሳብ ሕጂ ተኻይዱ ኣብ ዘሎ ናይ ፕሪመር ሊግ ጸወታታት፡ ሊቨርፑል 10 ሽዞታት ድሕሪ 90 ደቒቕ ኣመዝገብ ኣሎ፡፡ ብዘይ'ዚ ተቐደርም ናብ ሜዳ ዝኣትዉ ተጻወትቲ ሊቨርፑል 11 ሽዞታታት ከመዝገቡ ከለዉ 11 ከኣ ሽዞ ዝኾና ኩዓኑ ብምስርሖም ፍሉይ ኣርእስቲ ሰሪሖም ደርጋቡ፡፡ ተጻዋታይ ሊቨርፑል ዳርዊን ነኒዝ ኣብ ዝሓለፉ 10 ዝተፈላለዩ ጸወታታታት ሸሞንተ ሽዞታት ከመዝገብ ከሎ ሰለስተ ከኣ ሽዞ ዝኾና ኩዓኑ ክሰርሕ ከም ዝኾኦለ ሰሙት ኣንፊልድ የረድኦ፡፡ ካብ መሳበርቱ ሓወዩ ናብ ጸወታ ተመሊሱ ዘሎ መሓመድ ሳላሕ ኣብ ዝሓለፉ 19 ኣንጽር ማንቸስተር ሲቲ ዝተኻየዱ ጸወታታት 11 ሽዞታት ከመዝገብ ከሎ 19 7 ከኣ ሽዞ ዝኾና ኩዓኑ ሰሪሑ'ሎ፡፡ ልዊስ ዲያዝ ሊቨርፑል ኣብ ሜድኣ ኣንፊልድ ኣብ ዘዘየደየም ሰለስተ ዝሓለፉ ጸወታታት ሽዞ ዘመዝገበ ተጻዋታይ'ዩ፡፡ ንሱ ክሳብ ሕጂ ኣብ ኣንፊልድ 29 ግዜ ተሳቲፉ'ሎ፡፡ እቲ ዘገረም ከኣ ኣብ ኩሉ'ቲ ንሱ ዝተሳተፈሉ ናይ ኣንፊልድ ጸወታታት ሊቨርፑል ተዓዊራ ኣይትፈልጥን እዩ፡፡

ዝሓለፈ ዓመት ዘውዲ ሻምፕዮን ጋንታታት ፕሪመር ሊግ ዝደፈኦት ማንቸስተር ሲቲ፡ ኣብዚ ናይ ሎሚ ግጦም እንተደኣ ተዓዊታ ኣመዝቢባ ኣሎ፡፡ ብዘይ'ዚ ተቐደርም ናብ ሜዳ ዝኣትዉ ተጻወትቲ ሊቨርፑል 11 ሽዞታታት ከመዝገቡ ከለዉ 11 ከኣ ሽዞ ዝኾና ኩዓኑ ብምስርሖም ፍሉይ ኣርእስቲ ሰሪሖም ደርጋቡ፡፡ ተጻዋታይ ሊቨርፑል ዳርዊን ነኒዝ ኣብ ዝሓለፉ 10 ዝተፈላለዩ ጸወታታታት ሸሞንተ ሽዞታት ከመዝገብ ከሎ ሰለስተ ከኣ ሽዞ ዝኾና ኩዓኑ ክሰርሕ ከም ዝኾኦለ ሰሙት ኣንፊልድ የረድኦ፡፡ ካብ መሳበርቱ ሓወዩ ናብ ጸወታ ተመሊሱ ዘሎ መሓመድ ሳላሕ ኣብ ዝሓለፉ 19 ኣንጽር ማንቸስተር ሲቲ ዝተኻየዱ ጸወታታት 11 ሽዞታት ከመዝገብ ከሎ 19 7 ከኣ ሽዞ ዝኾና ኩዓኑ ሰሪሑ'ሎ፡፡ ልዊስ ዲያዝ ሊቨርፑል ኣብ ሜድኣ ኣንፊልድ ኣብ ዘዘየደየም ሰለስተ ዝሓለፉ ጸወታታት ሽዞ ዘመዝገበ ተጻዋታይ'ዩ፡፡ ንሱ ክሳብ ሕጂ ኣብ ኣንፊልድ 29 ግዜ ተሳቲፉ'ሎ፡፡ እቲ ዘገረም ከኣ ኣብ ኩሉ'ቲ ንሱ ዝተሳተፈሉ ናይ ኣንፊልድ ጸወታታት ሊቨርፑል ተዓዊራ ኣይትፈልጥን እዩ፡፡

ኣብ ትሕቲ ኣሊይት ሰዐኖዊ ፕፕ ጋርዲያላ ንኣልሳይ ግዘኣ ካብ ሜድኣ ወጺኡ 10ይ ተኸታታሊ ዓወት ዘመዝገበትሉ ዕለት ክትጸንብል'ያ፡፡ ሲቲ ኣብ ዝሓለፉ 12 ናይ ፕሪመር ሊግ ጸወታታት ፍጹም ኣይተሳዕሩን ዘለዉ፡፡ 10 ግዜ ክዕወቱ ከለዉ ክልተ ግዜ ከኣ ማዕረ ተፈላልየምዃ፡፡ ኣብዚ እዋን ኣብ መሳመር መጥቃዕቲ ሲቲ ብስጋ ብቐዓት ዘርኢይ ዘሎ ፊል ፎደን ዝያዳ ኣቓልቦ'የ ዝወሃ ዘሎ፡፡ እዚ ተጻዋታይ ኣብዚ ዓመት ኣብ ዝተፈላለዩ ጸወታታት 18 ሽዞታታት'የ ኣመዝቢቡ ዘሎ፡፡ ካልእ ኣጥቃዒ ሲቲ ኤርሊን ሃላንድ ኣብ ፕሪመር ሊግ ካብ ሜዳኡ ወጺኡ ንሰለስተ ተኸታታሊ ጸወታታት ሽዞ ዝዘገል ኣይመዝገበን ዘሎ፡፡ ሮድሪ ኣብ ዝሓለፈ 60 ግልያ ማንቸስተር ሲቲ ወደዩ ዝተሳተፈሉ ግጦግት ስዕረት ዝገልል ኣይቐመሰን ዘሎ፡፡ እዚ ተጻዋታይ ድሕሪ'ቲ ኣብ ሰኑተት 2023 ብዩተዝም ዘጋጠመም ናይ 1ብ0 ስዕረት ክሳብ ሕጂ ኣብ ዝተሳተፈሉ ተኻዲሩ ኣይፈልጥን'ዩ፡፡ ንሓደ ዓመት ምኻኑ'ዩ፡፡

ሩኒ ንግራናቾ ይምስክረሉ

ናይ ቅድም ብስጽ ተጻዋታይ ሃገራዊት ጋንታ እንግሊዝን ማንቸስተር ዩናይትደን ዋያን ሩኒ፡ እታ ብኦክሮባዚ ቅላዕ ኣንጽር ማንቸስተር ሲቲ ዘመዝገባ ሽዞ ካብ ናይ ግራናቾ ነም ዘይትብልጽ ሓብሩ፡፡ ግራናቾ፡ ጋንትኡ ማንቸስተር ዩናይትድ ኣብ ጉዳሶን ፓርክ ኣንጽር ኤቨርተን ኣብ ትገጥመሉ ዝበረት ግዜ ተገምጠሉ ብልጽቲ ሽዞ ነም ዘመዝገበ ዝፍለጥዎ፡፡ ድሕሪ'ቲ ግጦም ክኣ ብዙሓት ወሬት ንሽዞ ናይዚ ኣርጅንቲናዊ ምስ ናይ ቅድም ሽዞ ዋያን ሩኒ ከወዳድርዎ ተራእያም ኔሮም፡፡ ዋላኳ ዝበዝሑ ወሬት ናይ ግራናቾ ሽዞ ትብልጽ ኣለም እንተመሳሰሉ ንሽዞ ሩኒ ዘድነቕ'ውን ውሑዳት ኣይኮኑን፡፡ እዚ'ዩ ግን ብዝበዝሑ ሽዞታታት ኣብ ዩናይትድ ክብረወሰን ሒዙ ዘሎ ሩኒ፡ እታ ናይ ግራናቾ ሽዞ ነም ትብልጽ ብዋውታ ይዛረብ ኣሎ፡፡ ሩኒ፡ ትማሊ ቀዳም ዩናይትድ፡ ብዙኖ ፊርናንደስን ማርከስ ራሽፎርድን ብዘመዝገብወን ክልተ ፍጹም ቅላዕ መቐጸልትታት ነታ ዘዕወቶ ጋንታኡ ኤቨርተን 2ብ0 ኣብ ዝሰዓረትሉ ግዜ'ዩ ንናይ ቅድም ሽዞ ግራናቾ ክገኦድ ተሰማዒ'ዩ፡፡ ሩኒ፡ ዋላኳ ንሽዞ እንተደኣ ዝ ዝ ዝ

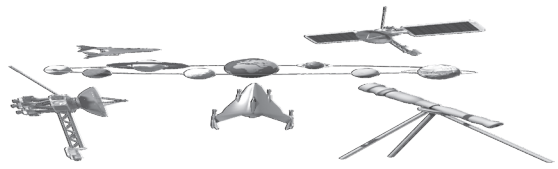

ዳህሳስን ምርምርን

ዮርዳኖስ ጸጋይ

ብምንጽብራቕ ብርሃን ቅድሚት እትሰራዕ ፕላኔት ተዳህሲሳ

ካብ መሬት 260 ዓመታት ብርሃን ርሒቓ ኣብ ኣድማስ እትርከብ LTT9779b ዝተሰምየት ፕላኔት፡ ብዘለዋ ብርሃን ኣንጸባሪቕካ ናይ ምምላስ ዓቕሚ፡ ክሳብ ሕጂ ካብ ዝተዳህሰሳ ፕላኔታት፡ ኣብ ቀዳማይ ተርታ ተሰሪዓ ከምዝኸል ተሓቢሩ፡፡

እዚ ካብ ስርዓተ ጸሓይ ወጺኢ እትርከብ ፕላኔት፡ 2 ሽሕ ዲግሪሰንትግሪይድ ዝበጽሕ ኣዝዩ ልዑል መጠን መቕትን ብዩኒታ ሓጺን ዝቑመ ደበናን እትውንን ኮይና፡ ከም ግብሪመልሲ ከኣ ባዕታ ተታንጺም ከምዝዘንብ ይግለጽ፡፡ ፕላኔት LTT9779b ኣብ 2020 እዮ ብተመራመርቲ መደበር ምርምር ጠፈር ኣመሪካ - ናሳ ተዳህሲሳ፡፡ ኣብዚ ፕላኔት ኣብ ዝተኸየደ ቀጻሊ መጽናዕቲ ከኣ እዚ ክንዲ ፕላኔት 'ነፕቱን' ዝሰመየን ዝኸውን ዕበየት ዘለዋ ፕላኔት፡ ናብ'ታ ብርሃን እትምግብ ኮኾብ ኣዚያ ቀሪብ ዝቑመት ኮይና፡ ካብ'ቲ እትረኽቦ ብርሃኑ ነቲ 80 ሚእታዊት ኣንጸባሪቕ ከምእትመልሶ እዩ ዝኸብር፡ እዚ ከኣ ክሳብ ሕጂ ኣብ ጸፍሓ ፕላኔታት ሃሪሙ ካብ ዝምለሰ ብዘሕሊ ዋቓን ብርሃኑ እቲ ዝለዓለ ኮይኑ ተመዝቢቡ ኣሎ፡፡

እዩ ዝኸብር፡ እዚ ከኣ ክሳብ ሕጂ ኣብ ጸፍሓ ፕላኔታት ሃሪሙ ካብ ዝምለሰ ብዘሕሊ ዋቓን ብርሃኑ እቲ ዝለዓለ ኮይኑ ተመዝቢቡ ኣሎ፡፡

ቀንዲ ምኽንያት ናይ'ዚ ኣብ ጸፍሓ ሃሪሙ ዝምለሰ ዘሎ ልዑል ብርሃኑ እቲ ኣብ ልዕሊኣ ኣንጠባዩ ዝርከብ ብዩኒታ ሓጺን ዝቑመ ደበናታት ከምዝኾነ እዩ በዞም ኣብዛ ፕላኔት ኣተኣኪሮ ገይሮም መጽናዕቲ ዘካይዱ ዘለዉ ተመራመርቲ ዝገለጹ፡፡ ንኡዩም ንህላወትት ናይ'ዞም ከበባዝዋ ዝርከቡ ብዩኒታ ሓጺን ዝቑሙ ደበናታት፡ እዚ ፕላኔት ብሰንኪ ናብ ኮኾባ ዘለዋ ቅርበት ሃሪሙ ንኸይጠስፍኣ ዝመሃኽሳ ምኳናም ድማ ወሲኾም ኣሎ ኢሎም፡፡ እዚ ካብ ዝተዳህሰሱ ፕላኔታት ብመጠኑ ዝተሪልየ ባህርያት እትውንን ፕላኔት፡ ኣብ ኮኾባ ኣብ ነፍሲወከፍ 19 ሰዓታት ምስእ ዑደት ከምእተካይድ ይፍለጥ፡፡ እዚ ድማ ዝ ፕላኔት ሓንቲ ካብ'ተን ኣብ ኣድማስ ዝርከብ ዝሓደረ ዑደት ከምዝኾነ ተገሊጹ ኣሎ፡፡

ዕበየት ዘለዋ ፕላኔት፡ ናብ'ታ ብርሃን እትምግብ ኮኾብ ኣዚያ ቀሪብ ዝቑመት ኮይና፡ ካብ'ቲ እትረኽቦ ብርሃኑ ነቲ 80 ሚእታዊት ኣንጸባሪቕ ከምእትመልሶ ብዘሕሊ ዋቓን ብርሃኑ እቲ ዝለዓለ ኮይኑ ተመዝቢቡ ኣሎ፡፡

ሸኮራዊ ትሕዝቶ ዘለዎ መሰተ፡ ዘይንቡር ህርመት ልቢ የዛይድ

ኣብ ቻይና ብዘርከቡ ተመራመርቲ ኣብ ዝተኻየደ መጽናዕቲ፡ ኣብ ሰሙን ልዕሊ 2 ሊትሮ ሸኮራዊ ትሕዝቶ ዘለዎም ዓይነት መሰተ ምስታይ፡ ዝዘንብር ሓደጋ ህርመት ልቢ ብ20 ሚእታዊት ከምዝቃልዕ ተሓቢሩ፡፡

ዘይንብር ህርመት ልቢ ('ኤትሪያል ፊብሪሌሽን')፡ ከም ረሽሽታ፡ ሕጽረት ምስትንፋስን ናህሪ ትርግታ ልብን ዝኣመሳሉ ምልክታት ዘለዎ እዩ፡፡ እዚ ሕማም እዚ፡ ብሰኑ ተወርሶ (ጀኒቲክስ)፡ ብዕድመ ወይ'ውን ብምትካኽ ሽጋራ፡ ብምልዓል ጸቕጢ ደም፡ ብኸረሻ፡ ኣብ ግዜ ድቃስ ብተደጋጋሚ ብዘርኢ ማዕበስትን ዘይሰሩዕ ኣመጋገባን ከምዕበል ይኽእል፡፡ ብዘይካ'ዚ፡ እዚ ጸገም ህርመት ልቢ እዚ፡ ንመርጋኢቲ ደም፡ ወቕዕን ካልኦት ምስ ልቢ ዝተኣሳሰሩ ጸገማትን ከምዝቃልዕ ክኢላታት ጥዕና ይሕብሩ፡፡

እዩም ተመራመርቲ፡ ብፍላይ ልዕሊ 65 ዝዕድመኦም ሰባት፡ ንጽገማት ልቢ ብቐሊሉ ዝተቓልዑ ስለዝኾኑ፡ ሸኮራዊ ትሕዝቶ ዘለዎም ዓይነት መሰተታት ብብዝሒ ካብ ምውሳድ ክቕጠቡ መኺሮም፡፡

ኣብ ዝ ዓቐን ሸኮር ኣውሒድካ እትሰስዮም ዓይነት ጽማቕ፡ ንተኾእሎ እዚ ጸገም ብ8 ሚእታዊት ከምዝጉድልዎ ድማ እዩም ተመራመርቲ ወሲኾም ሓቢሮም፡፡

ኣብ መወዳእታ፡ ሸኮራዊ ትሕዝቶ ዘለዎም ዝተመሳሰሉ ዓይነታት መሰተ ንዝተፈላለዩ ጥዕናዊ ጸገማት ስለዝቃልዑ፡ ዝኾነ ሰብ ብብዝሒ ካብ ምውሳዶም ክቕጠብ ተማሕጺኖም፡፡

"ኣርክቲክ፡ ኣብ 2034 ካብ በረድ ናጻ ዞባ ክኸውን ተኾእሎ ኣሎ" ተመራመርቲ

ኣብ ዝመጽእ ዘሎ 10 ዓመት፡ ኣርክቲክ ካብ በረድ ናጻ' ዞባ ክኸውን ከምዝኾነ ተመራመርቲ ዊኒፕርኢቲ ከሎራዶ ሓቢሮም፡፡

እዚ ኣብ ዝመጽእ 10 ዓመታት ኣብ ኣርክቲክ ኪጋጥም ምኳኑ ዝኣመተሉ ዘሎ ካብ በረድ ናጻ መጺኢ፡ ካብ'ቲ ቅድሚ ሕጂ ኪጋጥም ምኳኑ ክዝከረሉ ዝጀንሐ እዋን ቀልጠፉ ይኽሰት ምህላዉ እዩም እዞም ተመራመርቲ ዘረድኡ፡፡

ኣብ ሶሚናዊ ዋልታ ክፉል ዓለምና ዝርከብ ቀሪሪ ዞባ ኣርክቲክ፡ ኣብ ዝመጽእ 10 ዓመት ካብ በረድ ናጻ ክኸውን እዩ ክበሃል ከሎ፡ ኣብ'ቲ ዞባ ዝርከብ በረድ ምስእ ብምስእ ምስ ዝመሓኸ ዘይሓሰቡ ዓቐን ናይ'ቲ በረድ ትሕቲ 1 ሚልዮን ትሪብዒት ከሎሜቴር ምስ ዝኸውን ምኳኑ ይግለጽ፡፡ ኣብ'ዚ ሕጂ እዋኑ እቲ ዝተሓተ ዝሃለል ኣብ ኣርክቲክ ዝርከብ ዓቐን በረድ 3.3 ሚልዮን ትሪብዒት ከሎሜቴር ኩይኑ፡ ብዝጥሮም ዘሎ ቅልጠፍ ምሕቃቕ ኣብ ኣሊጋኢ ደረጃ ከምዝርከብ ይሕብር፡፡

ኣብ ኣርክቲክ ዝጥሮም ዘሎ ቅልጠፍ ምሕቃቕ በረድ፡ ብዘይካ'ቲ ኣብ ዓለምቲ ክሊማ ዘስዕቦ ዘሎ ለወጥ፡ ንህላወትት ኣብ'ቲ ዞባ ዝሖሩ እንስሳታት ኣብ ሓደጋ ኣእትይዎ ከምዝርከብ ይግለጽ፡፡ ብዘይካ'ዚ፡ ኣብ ገምገም ባሕሪ ዝርከብ ዓድታት'ውን ቡሪያዝሲ ንዕልቕልቕን ሓደጋን የቃልዑን ከምዘሎ ይሕብር፡፡

እዩም ተመራመርቲ፡ ቀንዲ ምኽንያት ናይ'ዚ ዓለምቲ ዋኒ ሓያል ጸሪ ምህ ዝዘይድጉ እዚ መኪኹ ዘሎ በረድ ኣብ ወሽጢ 10 ዓመታት ከምእንድዚ ናብ ከውሒ ከምዘሎ ከምዘኽእል ኣፍሊጦም፡፡

'ቀይሕ ብርሃን' ኣብ ምጉዳል ዓቐን ሸኮር ኣበርክቶ ይገብር

ኣብ ዊኒፕርኢቲ ለንደን ኣብ ዝተኻየደ መጽናዕቲ፡ ኣብ ሕቑ ሰብ ን15 ደቓይቕ ፍወሳ ቀይሕ ብርሃን (Red light therapy) ምኽያድ፡ ኣብ ምጉዳል ኣብ ደም ዝርከብ ዓቐን ሸኮር ሓጊዝ ምኳኑ ተሓቢሩ፡፡

ኣቦዲድ'ቲ ናይ'ቲ መጽናዕቲ፡ ኣብ ሕቑ ሰብ 670 ናኖ-ሜቴር ዝዓቐኑ ቀይሕ ብርሃን ምብራሁ ኣብ ደም ንዝርከብ ዓቐን ሸኮር ብ7.5 ሚእታዊት ከጉድሎ ከሎ፡ ድሕሪ ምብላዕ ምግቢ ኣብ ደም ክሰዕብ ዝኽእል ምልዓል ዓቐን ግሉኮዝ ብ27.7 ሚእታዊት ከምዝቅነሰ ሓቢሮም፡፡ ፍወሳ ቀይሕ ብርሃን ትሑት ቁመተሞገድ (wavelength) ዝጥቀም ብኸይዝር ወይ ካልእ መሳርሒታት ኣብ ዝተወሰነ ክፍሊ ኣካላት ብምብራህ ዝቐደድ መሳርሕ ፍወሳ እዩ፡፡ እዚ ፍወሳ እዚ፡ ቅድሚ ሕጂ ንዘተረፈለዩ ጸገማት ቁጠባት ማለት ከም ምጭምዳድ ቁጠባት፡ ምስ ዕድመ ዝመጽእ ምጭበጥ ቁጠባት፡ በሰላ ቁጠባት፡ ፈጺጋ ቁጠባት፡ ብኣእዝማን ሶርያሲስ ዝፍለጡ ምስ ምቅርራፍን ካልእን ዝኾኑ ሕማማት ቁጠባት ኣብ ምፍዋስ ከበልግል ጽሒሑ እዩ፡፡

ኣብ'ዚ ናይ ሕጂ መጽናዕቲ ከኣ ካብ 650 ክሳብ 900 ናኖ-ሜቴር ዝዓቐኑ ቀይሕ ብርሃን ናብ ዝተወሰነ ክፍሊ ኣካላት ምስ ዝበጽሑ ናብ ዋሆታት ሰሊኹ ብምእታው ንንጥፈታት ማይቶኮንድሪያ ብእወታ ከምዝዘልዎ እዩ ዝገለጽ፡፡ እዚ ዝሰሎኾ ብርሃን 'ማይቶኮንድሪያ' ብዘሕሲ ጸዓት ዝኾኑ ክፍሊ ሰለዝሕዎ፡ ማይቶኮንድሪያ ብወኑ ኣካላት ጸዓት ንምፍራይ ኣካላት ኣብ ደም ዝርከብ ሸኮር ከም ጥሪ ሃገር ንኽጥቀመሉ ካብ ደም ከምዝሕከሎ እዩ ኣብ'ቲ ኣብ እንስሳታት ዝተኻየደ መጽናዕቲ ክልል ተኻኢሉ ዘሎ፡፡

ኣብ'ዚ መጽናዕታዊ ምርምር ሕማም ሸኮር ዘይብሉም 30 ሰባት እዩም ተሳተፍዎ፡፡ ፍርቆም ዝ. ቀይሕ ብርሃን ክቕበሉ ከለዉ ፍርቆም ግን ዝኾነ ዓይነት ብርሃን ከምዝፈረኽቡ እዩ ተገይሩ፡፡ ኣብ'ቲ ዝተረኽበ ወጺኢት ከኣ ሸኮር ዘለዎ ፈሳሲ ቅድሚ ምስታየም ቅድሚ 45 ደቓይቕ ንቐይሕ ብርሃን ዝተቓልዑ ሰባት፡ ድሕሪ 2 ሰዓት እቲ ኣብ ደሞም ዝርከብ ዓቐን ሸኮር ካብ'ቶም ዝ. ዓይነት ብርሃን ዘይተቓልዑ ግን ከኣ ሸኮር ዘለዎ ዝነበረ ሰባት ዝተሓተ ኮይኑ ተረኺቡ፡፡

መራሒ. ናይ'ቲ መጽናዕቲ ዶ/ር ፓውሊ፡ ቀይሕ ብርሃን ኣብ ንጥፈታት ማይቶኮንድሪያ ስለወጠ ብምስዓቡ ብደረጃ ዋሆ ጸልዋ ከምዝለዎ ብምጥቃሱ ን15 ደቓይቕ ንቐይሕ ብርሃን ምቕላሱ ነቲ ብድሕሪ ምግቢ ምብላዕ ክሰዕብ ዝኽእል ምልዓል ዓቐን ሸኮር ኣብ ደም ከጉድሎ ከምዝኽእል ኣረዳኢ፡፡

እዚ ኣብ ሕማም ካልኣይ ዓይነት ሸኮር ዘይብሉም ዝተኻየደ መጽናዕቲ፡ ፍወሳ ቀይሕ ብርሃን ሕማም ካልኣይ ዓይነት ሸኮር ዘለዎም ሰባት፡ ነቲ ኣብ ደሞም ዝርከብ ዓቐን ሸኮር ኣብ ምቛጽጻር ከምዝሕግዝ ወሲኹ ገሊጹ፡፡ ካብ ሞባይላት፡ ላፕቶፓትን ካልኣ መሳርሒታትን ዝብፋእ ሶሚናዊ ብርሃን ግን ኣብ ምጉዳል ኣብ ደም ዝርከብ ሸኮር ዝኸፍ ኣርከቦ ከምዝይተረኽበሉ እቲ ዶ/ር ኣስዒቡ ኣጸሪሑ፡፡

ተረኛ ፋርማሲ
ፋርማሲ ጓህነ
በት መሸጣ መድሃኒት ዓዲ ኣበይቶ
ፋርማሲ ዳልል

ዕለት
10/3/2024
ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ

ጎደና
ጎደና ጌሮታ -751 ጥቓ ፋብሪካ ፊኖ ቀይሕ ባሕሪ
መልሲኻ ፊርማታ ኣውጥሰ ዓዲ ኣበቶ
ጎደና ሓርፍ ቁ.158ፊት ኣዕሞዖይ በት ፍርዲ
ቁ.ቴሌፎን 127565

ቁ.ስልኪ.
188159
07114040
125266